

REGISTERBLAD

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I JÖNKÖPINGS LÄN

NRO06026 VITTINGSBERGET

Kommun: Nässjö (82)

Karta: 6ENO 6E 9i

Area: 110 ha

Naturgeografisk region: 13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: -

Agrara kulturlandskapsregioner: -

Landskapsform: 3 Kullig terräng med relativ höjd 20-50 meter

Riksvärde

Berggrundsstratigrafi	
Bergarter	
Tektonisk indelning	Överskjutning
	Förkastning

Värdeomdöme: Ett storslaget berg- och dalområdet som mycket instruktivt visar utvecklingen av berg och dalar genom bergartsbildande och landskapsformande processer. I området finns Almesåkraformationens basalkonglomerat i kontakt med Smålandsgraniten, förkastningar, överskjutningar och märkliga rasbranter. Från Vittningsbergets topp är det en vidsträckt utsikt över småländska höglandet.

Huvudkriterier: A, E

Förutsättningar för bevarande: Ingrepp i berggrunden inom området kan skada dess värde. Bevarandet av området kräver att det skyddas från bergtäkt, gruvdrift, väganläggningar eller andra anläggningar, bebyggelseexploatering samt borttagande av bergarter och mineral.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Den geologiska bildningen vid Vittningsberget är en parallell med Skurugata i Eksjö kommun. Vittningsberget som huvudsakligen består av smålandsgranit har i väster kontakt med Almesåkraformationens diabaskonglomerat. Berget reser sig med en ca 40 meter hög tvärbrant mot Vittningsdalen. Svart diabaskonglomerat skjuter upp som en bred kil i västra kanten av berget och bygger delvis upp själva branten. Konglomeratgången kan spåras ända upp mot Sunneränga i norr och är på vissa ställen nära 100 meter bred.

Bildningen kan kortfattat förklaras ha uppkommit på följande sätt. Sedan Almesåkraseriens bergarter bildats ökade spänningarna i området under en period. Där berggrunden sprack, uppkom ofta s k förkastningar. Utefter dessa trasades berggrunden sönder och berggrundsblocken på ömse sidor om en spricka försköts i vertikalled i förhållande till varandra. I dessa sprickor kunde magma

från jordens inre tränga upp och stelna till diabas eller liknande bergarter. I många fall bakades småsten och grus (av framför allt kvartsit) in i diabasen - bergarten kallas då diabaskonglomerat.

Vittingsdalen utgör delvis sankmark präglad av gran, björk, gullpudra, harsyra, kabbeleka och älggräs. Västra dalsidan har ett rikt inslag av ekbräken och hultbräken, ormbär, blåsippa, vitsippa och ekorrbär.

Smälleberget i norr saknar Vittingsbergets skarpa branter. Strax söder om toppen är floran rik bl.a. förekommer bergslok, skogsviol och liljekonvalj.

Inom området förekommer de hotade arterna asphättemossa, vedtrappmossa, grön sköldmossa storgröe och repestarr.

Anmärkningar: Ligger inom ett område av riksintresse för totalförsvaret (skjutfält) Almesåkraformationen se riksintresseområde Vikskvarn–Storkvarnsån NF 25.

Referenser:

Hedström, H., 1917: Beskrivning till kartbladet Eksjö. SGU ser. Aa nr. 129

Hjort I & Blom L, 1974-1975: Naturinventering i Nässjö kommun, Jönköpings län. Länsstyrelsen i Jönköpings län, naturvårdsenheten.

Persson, L. & Wikman, H., 1986 Beskrivning till provisoriska översiktliga berggrundskartan Jönköping, SGU ser. Ba nr. 39.

Rodhe A, 1987: Depositional environments and lithostratigraphy of the middle proterozoic Almesåkra group Southern Sweden. SGU. Avhandlingar och uppsatser nr 69. Uppsala.